

SOGNEBLADET

APRIL-JULI 2019

LUNDTOFTE KIRKE | GEELS KIRKESAL

Interview med forfatter

Anne-Cathrine Riebnitzsky

**Sommerhøjskole:
Ensomhed og fællesskab
med bl.a Knud Romer**

**Vi brænder vores døde
- besøg på krematorium**

Om tro og om at skrive

Interview med Anne-Cathrine Riebnitzsky, som er forfatter til bl.a. ”Smaragdsliberen”.

4

Vi er ikke skabt til at være alene

Interview med Knud Romer om vigtigheden af at føle sig elsket og indgå i trygge relationer og fællesskaber.

12

Special-(konfirmand) undervisning

Sognepræst Pernille Bach-Mortensen underviser unge med særlige behov. Hun er medforfatter på en bog om emnet.

6

Besøg på krematorium

De fleste danskere bliver brændt, når de er døde. Vi har besøgt Bispebjerg krematorium for at se, hvordan det foregår.

14

Det sker

Kalender med forårets og sommerens arrangementer. Vi har bl.a. sommerhøjskole om ensomhed og fællesskab og sommerudflugt til skønne Orø.

7

Bagsidens madopskrift

Vores kirketjener Leila Vaganian er fra Armenien og deler en elsket opskrift fra hjemlandet: Garni Jarah.

Forsidefoto: Thomas A.

Husk hvis du ikke får Sognebladet i din postkasse, kan du hente det på kirkekontoret eller i kirken. Du kan se vores kommende arrangementer på hjemmesiden www.lundtofte-kirke.dk, og du kan tilmelde dig vores månedelige digitale nyhedsbrev via hjemmesiden.

Redaktion: Sussie Thyra Simonsen
 Redaktionsudvalg: Jørgen Bo Christensen, Sussie Thyra Simonsen
 Layout: Sussie Thyra Simonsen
 Tryk: GSB Grafisk ApS
 Oplag: 6300 eksemplarer
 Trykt på Svanemærket 100% genbrugspapir
 CoCoon Offset 160 g.

”Kattemor”

Hun er gammel
lidt for brugt
bare havnet
i en slugt
alt hvad hun ejer
er en pose og en sæk
hun går om natten
og gir det hele væk

Til byens vilde katte
de slikker hendes hånd
og det kan ingen fatte
nej for hvem
på denne jord
kan vel elske
en ensom
gammel
kattemor
- Kim Larsen

Da jeg var barn, boede jeg på en stille sidevej til Amagerbrogade.

På vejen kendte vi alle vores naboer, og vi børn legede på kryds og tværs af haverne.

Ved siden af os boede en mand, der holdt af at skyde efter duer ud ad sit loftsvindue. Til den anden side boede min bedste legekammerat, Casper. Hans mor var keramikker, og der var ret frie grænser for, hvad man måtte bygge og lave i deres have, så længe vi ikke forstyrrede hendes arbejde i kælderen.

Henne på hjørnet boede fru Olsen. Hun var en sød ældre dame, der ikke gik så meget ud, men mest sad og fulgte gadens liv fra vinduet.

Når sommerferien startede i juni måned, var der altid en periode, hvor vi børn var overladt til os selv, fordi vores forældre endnu ikke havde ferie.

Det var en periode, jeg altid så frem til. For den bød ofte på nye og anderledes oplevelser.

En sommer mødte jeg for eksempel en pige, der hed Henriette fra en nærliggende boligblok. Hun elskede dyr, men måtte ikke have et, da hun jo boede i lejlighed. Derfor passede hun andre menneskers hunde og gik tur med dem. Og jeg gik med. Jeg husker, hvor spændende det var

at se andre folks hjem og forestille sig, hvem der boede der. Men den oplevelse, der gjorde størst indtryk på mig, var, da jeg en søndag aften skulle ud med Henriette.

Hun havde fortalt mig, at jeg skulle tage nogle madrester med hjemmefra. Vi gik et godt stykke ned ad Amagerbrogade og kom til sidst til en skummel sidevej med en ubebygget grund med masser af affald og pigtråd.

Foran byggegrunden stod en ældre dame med sin cykel og en pose kattemat, alt imens hun råbte ”misser, misser, se her”.

Min veninde kendte kattedamen godt og hjalp hende med at skaffe mad til alle de hjemløse katte, der boede på den tomme byggegrund.

Jeg kom til at tænke på episoden, da jeg genhørte Kim Larsen sang ”Kattemor”. Det er en smuk sang, som beskriver et ensomt menneske, der går rundt i natten, og gir det hele væk til byens vilde katte. En kattemor, der deler ud af de få smuler, hun har, fordi hun føler, at det er det, hun må gøre.

Den oplevelse, jeg havde den aften, delte jeg aldrig med mine forældre, for jeg vidste godt, at så havde det været slut med at møde Henriette og hænge ud om aftenen. Men det er alligevel en oplevelse, som har fæstnet

sig i mit sind.

I dag er børn ikke overladt til sig selv på samme måde som i 1960’erne, og det synes jeg grundlæggende er godt.

Men i dag sidder børnene ofte foran computeren og ser videoer på Youtube eller er på Facebook, hvor øjebliksbilleder bliver besvaret med et hjerte, emojis eller et like, og det gør noget ved dem.

Vi ved, at det blik, vi ser på andre med – og som vi bliver set med af andre – det blik bliver reflekteret tilbage på os. I dag kommer dette blik ofte fra Instagram og Facebook, og der er så mange af dem, at de næsten forsvinder i den store sammenhæng. Den nære oplevelse, mødet med et andet og anderledes menneske, er en mere sjælden oplevelse for børn i dag.

Der er en gensidighed ved det at se og blive set. Hvis vi ikke gør os umage, så ser vi kun det, vi vil se. Så lukker vi af for dele af verden.

Gud ser os, præcis som vi er. Guds kærlige blik ser os og følger os altid – og i den kærlighed kan vi række ud og se næsten. Hans blik søger ikke videre på skærmen i søgen efter noget, der er bedre. For Guds blik er altid på livets og menneskenes side.

Det bliver hængende, ja, selv ved en kattemor.

Om tro og om at skrive

Tekst og foto: Sussie Thyra Simonsen

Anne-Cathrine Riebnitzsky beder hver morgen, inden hun lader fingerspidserne danse hen over tastaturet.

Mange af hendes bøger handler om tro, selvom hun flere gange er blevet advaret mod at skrive om tro, da det ville være litterært selvmord. Det var før, at DR's dramaserie "Herrens vej" banede vejen for større åbenhed på det område.

I 2013 udkom hendes roman "Forbandede yngel", som hun vandt De Gyldne Laurbær for, og hendes kalender var fyldt med foredrag, hun skulle holde i hele landet. Det var første gang, hun begyndte at fortælle offentligt, at hun beder inden, hun går i gang med at skrive.

Møde mellem trosretninger

"Der i 2013-14 var det svært at tale om tro. De som sagde, at de var troende blev betragtet som lidt dumme - "stakkels dem, at de har brug for den krykke". Efter de foredrag, kom der altid nogle op og tog min hånd og gav den et lille klem og sagde: "Tak for det du sagde om tro". Der gik det op for mig, at der var en hel masse mennesker i Danmark, som troede, men som ikke talte om det, fordi de var bange for at blive anset for skøre," fortæller Anne-Cathrine Riebnitzsky.

Hun mener, at indvandringen af folk, som tror på en anden måde end os, har været med til, at vi i dag kan tale mere om det.

"Det spændende er så, om vi kan tale sammen, selvom vi tror noget forskelligt eller har forskellige måder at gøre det på. Det, synes jeg, er afgørende."

Derfor var Youssef en vigtig figur

for hende i hendes seneste roman "Smaragdsliberen". Youssef er en ældre mand og velintegreret muslim i Paris, som er vred over, at han nu skal slås i hartkorn med fanatiske islamister, som han overhovedet ikke har noget tilfælles med.

"Den historie synes jeg ikke, vi hører nok. Vi hører mest om de få procent, som ødelægger det for de mange," siger hun.

Skriver med lukkede øjne

Mange af scenerne i Anne-Cathrine Riebnitzsky's bøger står lyslevende og sansemættede som en ubrudt strøm af scener, der fanger os ind i et univers, hvor alt andet forsvinder. Måske det er fordi, Anne Cathrine Riebnitzsky skriver med lukkede øjne. De lukkede øjne gør, at hun kan koncentrere sig udelukkende om den historie, der kommer indefra. Hun kan ikke falde i staver over den smukke og frodige udsigt fra sit arbejdsværelse på 1. sal i huset i en lille landsby nordvest for København, og det er nemmere at holde fokus på historien med lukkede øjne.

"Det er en befrielse at slippe for at se skriftbilledet, mens jeg skriver og bare fokusere på de scener, der dukker op i hovedet."

Hun har ikke noget fast tidspunkt, hun skriver på. Hun sover, til hun er udhvilet, fordi ellers kan det blive en udfordring at skrive med lukkede øjne. Først skriver hun sine bønner og også de svar, hun synes, at hun hører. Så skriver hun koncentreret et par timer med telefonen slukket.

Hun starter med at skrive de scener, der kommer til hende og ofte først tre fjerdedel henne i bogen, ved hun hvad, det er for en historie.

"Jeg har ikke nogen overordnet plan, når jeg begynder på en roman.

Det er mere sådan, at jeg følger efter personerne og ser, hvad de finder på."

Som læser sluger man ofte hendes bøger med vidt åbne øjne, og hendes bøger er solgt til flere lande. "Forbandet yngel" har solgt mere end 100.000 eksemplarer alene i Danmark.

"Det er den roman, hvor jeg for alvor har mærket Guds hånd i ryggen," siger hun, og hun mener selv, at hun får hjælp under skriveprocessen.

Smaragdsliberen

I sin seneste roman "Smaragdsliberen" fra 2018 berører Anne-Cathrine Riebnitzsky emner som tro, terror, død og livet på den anden side af døden.

At hun skriver om disse emner åbner op for, at læserne tør tale med hende om deres tro og deres liv.

I første scene i "Smaragdsliberen" dør hovedpersonen og vender tilbage fra den anden side igen.

"Jeg har fået mange mails fra læsere, som lige har mistet en nær, og som har fundet en trøst i bogen."

Inspirationen til romanerne kan komme hvor som helst fra, og ofte trækker hun på elementer fra egne oplevelser.

I "Smaragdsliberen" besøger en af romanens hovedpersoner et kristent kloster og nogle bjerghuler i Georgien. Bjerghulerne er dekoreret indvendigt med kristne, religiøse malerier. Hun har selv besøgt hulerne som turist og tænkte, da hun så dem, at det kunne være spændende, hvis de kunne bruges i en historie.

"Jeg besøgte det kloster under et besøg hos en veninde, der arbejdede i Georgien, og kravlede op til hulerne, og det gjorde et meget stort indtryk på mig. Nogle af dem er i ret dårlig

Anne-Cathrine Riebnitzsky's arbejdsværelse. Det er her hun skriver sine bøger med lukkede øjne, og det er her hun maler (med åbne øjne). Maleriet i baggrunden skal hænge på hendes mands kontor, når det er færdigt. Hun er gift med Chefen for Den Kongelige Livgarde, oberst, kammerherre Mads Rahbek

stand, men blandt andet et nadverbillede gjorde et stort indtryk på mig. Det gik op for mig, at det var malet af munke tilbage i 15-1600 tallet, som var på flugt fra aggressive muslimer, og på trods af at det er med livet som indsats, så vælger de at meddele sig om deres tro ved at tegne og male overalt på væggene med meget genkendelige billeder.”

Ofte er hun også nødt til at lave omfattende og specifik research. For at lave research til ”Smaragdsliberen” tog hun til en af de mest kendte ædelstens byer, Idar-Oberstein i Tyskland, og talte med en sliber, en verden som hun også lukker os læsere ind i med beskrivelser af slibeteknikker og arbejdet på et sliberi.

“Min erfaring er, at de fleste læsere gerne vil lære noget, og det gør ikke noget, at man tager et emne op, selv

om det bliver lidt nørdet,” siger hun.

Blanding af kunstner og militær

Anne-Cathrine Riebnitzsky har uddannet sig på Forfatterskolen og fortsatte herefter direkte i hæren. Her uddannede hun sig som sprogofficer i russisk, hvorefter hun bl.a. arbejdede på ambassaden i Moskva. I 2007 blev hun udsendt til Afghanistan som soldat og efterfølgende som rådgiver for Udenrigsministeriet.

Umiddelbart er det en usædvanlig blanding, men for Anne-Cathrine Riebnitzsky har det givet god mening.

“Jeg har haft en ret kaotisk opvækst med mange tillidsbrud. Men forsvaret gav mig troværdige voksne, folk man kunne stole på. Hvis man fik at vide, at lastbilen kørte kl. 10, så gjorde den det. Min disciplinerede side er også blevet forstærket i forsvaret.

Jeg oplevede militæret som et meget trygt sted og et sted, hvor der blev sat pris på mine evner. Og disciplinen har jeg god brug for, når jeg skriver. Jeg kender flere, som jeg mener, har større talent, end jeg har, men de har ikke disciplinen, og så bliver det ikke til noget,” slutter hun.

Anne-Cathrine Riebnitzsky

Født: 1974 og vokset op på Sydlyn

Gift med: Mads Rahbek

Uddannet: på Forfatterskolen i 1998 og herefter som sprogofficer i hæren.

Hun har modtaget flere priser for sine bøger samt Anders Lassen legatet af Kronprins Frederik for sit arbejde med undertrykte kvinder i den krigshærgede Helmand-provins i Afghanistan.

Specialundervisning for konfirmander

På Kongevejen i Virum ligger Geelsgårdskolen - en specialskole for børn og unge med fysiske og psykiske handicap. Når de unge mennesker på Geelsgårdskolen skal konfirmeres, tager sognepræst Pernille Bach-Mortensen til skolen for at undervise, for det er nemmere at flytte præsten til skolen end at få eleverne, som ofte sidder i rullestol, over til kirken.

Undervisning af børn og unge med specielle behov giver nogle særlige udfordringer.

”At undervise disse unge mennesker, som ofte er meget musikalske, sociale og kreative, er en udfordrende opgave. Det kræver særlig forberedelse og tilrettelæggelse af undervisningen, herunder brug af sansebaserede undervisningsmetoder,” siger Pernille Bach-Mortensen.

En del af konfirmanderne er ikke blevet døbt som små, fordi de er for

tidligt fødte.

”Dåben og konfirmationen får stor betydning for de fysiske og psykiske handicappede konfirmander og deres familier, og ofte holder de kontakten til præsten og ringer ved hospitalsindlæggelser og dødsfald – og i øvrigt også ved dåb af søskende samt vielser og begravelser i familien. Det er vigtigt at have en kirke, der anerkender deres behov og er med til at skabe rum for det. For kirken er for alle. Og kirken er god til at skabe fællesskaber,” siger Pernille og fortsætter:

”De udviklingshæmmede lever ofte i et parallelsamfund, og vi ser ikke meget til dem i det offentlige rum. Men vi har alle et ansvar for at sprede budskabet om, at vi mennesker, trods mange forskelligheder, har mere tilfælles end det, der skiller. Selv om vi ved, at man ikke kan inkludere overalt, skal vi forsøge at skabe nye relationer og se muligheder, hvor vi ikke troede, at der var nogen. Det er en opgave for os alle.”

Sognepræst Pernille Bach-Mortensen fra Lundtofte Sogn og Anne Mia Lykner fra Mørdrup Kirke har sammen skrevet bogen ”Skabt af Gud” - en undervisningsbog til brug ved konfirmationsundervisning af udviklingshæmmede børn og unge. Bogen udkommer i løbet af foråret på forlaget Eksistensen.

Bæredygtig konfirmation

Har du overvejet at blive konfirmeret i et sæt konfirmationstøj, som har prøvet det én eller flere gange før? For at spare miljøet, pengene, eller bare fordi du synes, at genbrug er cool?

I Lundtofte Kirke samler vi brugt konfirmationstøj ind og giver det videre til en ny konfirmand. Så hvis du har en kjole eller et sæt brugt konfirmationstøj hængende i skabet, som du ønsker får nyt liv på et andet ungt menneske, så kan du aflevere det på kirkekontoret i åbningstiden eller ved højmessens i kirken om søndagen. Så sørger vi for, at det bliver genbrugt.

Hvis du ønsker at få fingre i et sæt genbrugs-konfirmationstøj, så send en mail til os på lundtofte.sogn@km.dk så ser vi, om vi har noget, som passer dig.

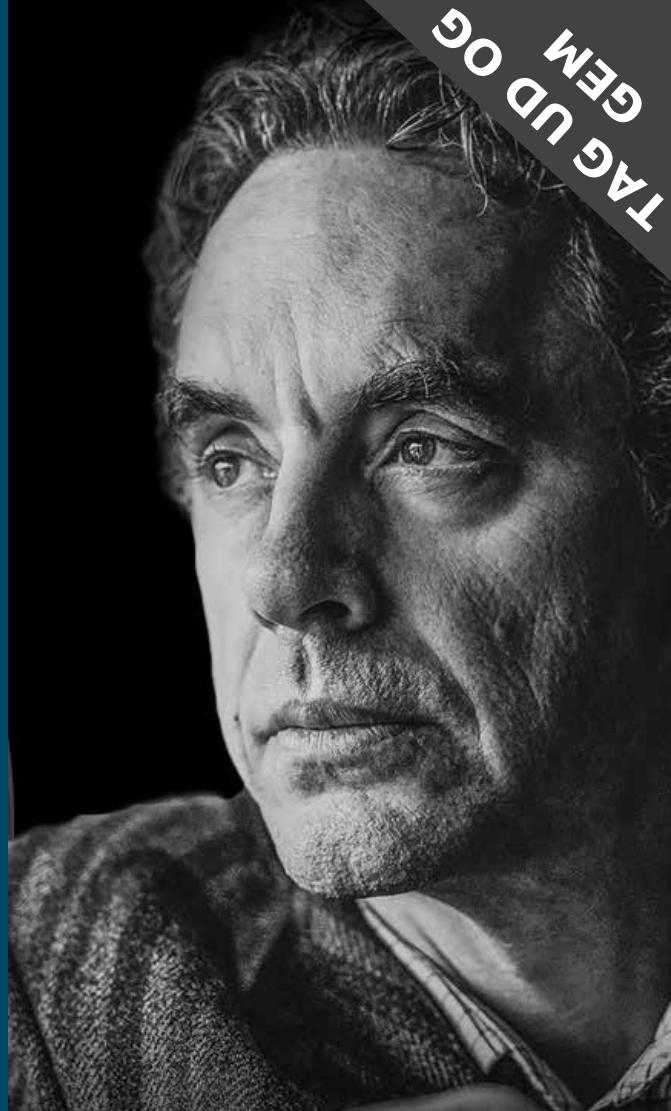

TA G UD OG
GEM

12 Regler for livet

Studiekreds om Jordan B. Peterson
tre aftener i juni i sognegården

Den canadiske psykolog Jordan B. Peterson har de seneste år opnået stor international bevågenhed. Sidste efterår udkom hans bog "12 Regler for Livet" på dansk (på engelsk 2017). Han bliver kaldt en intellektuel provokatør, en forsvarer af ytringsfriheden, politisk ukorrekt og kompromisløs. I sin bog behandler han, hvordan orden og kaos erfares i vores menneskeliv, og han gør det ved at lade Bibelen, naturvidenskab og moderne psykologi kaste lys over den menneskelige tilværelse. En modvægt til kaos er bogens undertitel, og Peterson forsøger at samle al verdens visdom i 12 regler, der kan modvirke kaos. Studiekredsen vil blive ledet af studenterpræst Jørgen Bo Christensen, og det vil foregå disse tre aftener i juni: den 6., den 13. og den 19., alle dage kl. 19-21. Tekster vil blive udleveret. Tilmelding senest 4. juni ved henvendelse til kirkekontoret på tlf. 45 87 92 48 eller mail lundtofte.sogn@km.dk. Det er gratis, og alle er meget velkomne.

Pinsegudstjeneste

Mandag 10. juni kl. 11.00

Sorgenfri Kirke - udendørs

Ved en fælles gudstjeneste for de forskellige kristne kirkesamfund i Kgs. Lyngby, herunder folkekirken, frikirken, metodisterne og baptisterne, rykker vi traditionen tro pinse-gudstjenesten ud i Guds grønne natur og holder en stor, festlig gudstjeneste med musik på græsplænen ned mod søen bag Sorgenfri Kirke. Der er klapstole til at sidde på.

Efter gudstjenesten er der mulighed for at få en god snak over lidt at spise og drikke.

I tilfælde af regn rykkes gudstjenesten indendøre i Sorgenfri Kirke.

Menighedsmøde

Søndag 7. april kl. 11.30
i Geels Kirkesal

Menighedsrådet afholder det årlige, lovpligtige menighedsmøde i forbindelse med, at Geels Kirkesal fejrer årsdag, med brunch efter højmessens. Her vil menighedsrådet også orientere om sognets regnskaber og aktiviteter, med særligt fokus på aktiviteterne i Geels Kirkesal, nu og fremover.

Maria Bebudelse

Søndag 7. april kl. 14.00
i Lundtofte Kirke

En musikgudstjeneste med konfirmanddåb. Her hører vi det forunderlige budskab, som Gabriel kom med til Maria og synger nogle af de smukke salmer, som knytter sig til dagen. Vi taler om og med engle, konfirmanderne indgår i liturgien, og der vil være medvirken af musikere udefra. Efter gudstjenesten bydes der på en forfriskning til fejring af dåb og englebudskab.

Filmaften

Tirsdag 9. april kl. 19.00-22.30
i Lundtofte Sognegård

Vi ser "Gensynet", en smuk fransk film om at komme over det umulige og se liv midt i livet. Catherine Frot spiller jordemoderen Claire, der pludselig får et opkald fra sin afdøde fars tidligere elskerinde Béatrice (Catherine Deneuve), som har en vigtig besked. De to kvinders møde får dem begge til at se lidt anderledes på livet. Det koster 20 kr. for ost og vin. Tilmelding til Mette Enevold, på tlf. 4587 8582 eller men@km.dk

Påskevesper

Lørdag 13. april kl. 17.00
i Lundtofte Kirke

Orgelmusik og gregoriansk sang til påske.

Fra fængsel til foredrag

Onsdag 24. april kl. 14.00
Onsdagstræf i sognegården

Jacob er 45 år gammel og Hus Forbi sælger. Han har siddet sammenlagt 13 år i fængsel. Inden han fylder 18, har han været anbragt 16 forskellige steder, han har levet som hjemløs og har haft 62 folkeregisteradresser. Han tager os med på en rejse igennem det, der før var hans liv – en rejse som socialt udsat, psykisk sårbar, hjemløs, kriminel og stofmisbruger.

Demensaften

Tirsdag 23/4 og 21/5 kl. 17.30
i Geels Kirkesal

Andagt og fællesspisning for folk med demens og deres pårørende. Pris 50 kr. pr. person. Tilmelding hos Christine Beck på chb@km.dk.

Befrielsesgudstjeneste

Lørdag 4. maj kl. 17.00
i Lundtofte Kirke

Vi fejrer befrielsen, en dag som vi aldrig må glemme, med en stemningsfyldt gudstjeneste ved Pernille Bach-Mortensen og Julie Rebel. Kai Norman Andersen leverer underlægningsmusikken. Bagefter serverer vi et glas vin/vand og snacks i våbenhuset.

Sommerudflugt til Orø

Onsdag 22. maj
Mødetid kl. 8.45
ved sognegården

I år går sommerudflugten til Orø, Issefjordens perle. Vi tager afsted fra Lundtofte Sognegård kl. 9.00, og herfra går turen mod Hammer Bakke, hvorfra vi tager trækfærgen til Orø.

Første stop er Orø Kirke, hvor øens præst Kirsten Schmidt vil fortælle om at være præst og kirke i et lille samfund. Der vil også være en guide, som viser rundt på øen, inden vi skal nyde en dejlig frokost buffet på Restaurant "Den gode viking". Frokosten er inkl. 2 genstande + kaffe med kage. Imellem frokost og kaffen kan restaurantens røgeri besøges. Kl. 15.00 går turen retur mod Lundtofte, hvor vi forventer at ankomme kl. 17.00. Turen koster 350 kr. pr. pers. Tilmelding sker på kordegnekantoret på tlf. 45 87 92 48, eller lundtofte.sogn@km.dk, tilmelding er først endelig, når betaling er sket. Der kan betales med mobilpay 52330 (husk at skrive "sommerudflugt" ved indbetalingen), eller med dankort på kontoret.

Lukas Henning på lut
Tirsdag 28. maj kl. 19.30
i Lundtofte Kirke

Dirigent Allan Thorsgaard lover, at der ikke bliver et øje tørt, når koncerten med Lukas Henning indledes med opvarmning af guitarorkestret H2B fra Lyngby-Taarbæk musikskole. De spiller renæssancemusik og er således en perfekt opvarmning for Lukas Henning, som er specialist i renæssancelut og spiller musik fra 15-1600 tallet samt egne stykker skrevet i renæssancestil. Gratis adgang.

Babysalmesang - Drop In
Hver onsdag kl. 10.00-11.30
i Geels Kirkesal

For alle babyer og nybagte mødre og fædre. Tilmelding ikke nødvendig. Sommerferie juni-august.

Aftensang
Hver onsdag kl. 17.00
i Lundtofte Kirke

Salmesang, gregoriansk sang, orgelmusik og stille bøn.

Pinsevesper
Lørdag 8. juni kl. 18.00
i Lundtofte Kirke

Orgelmusik og gregoriansk sang til pinse.

Sommerudflugt
for børnefamilier

Torsdag 1. august kl. 10-16

Vi tager til Esrum Kloster, hvor der er aktiviteter og lege for både børn og voksne. I Børneladen kan man klæde sig ud og lege sig ind i middelalderens verden, prøve kræfter med ridderturneringer og sværdkampe, skrive det gotiske alfabet med pen og blæk, bygge en bue m.m. Der er desuden en naturlegeplads med redskaber og bygninger fra middelalderen og en svævebane. Menighedsplejen medbringer frokost til alle. Der er busafgang fra Lundtofte Kirke kl. 10.00 og hjemkomst senest kl. 16. Arrangementet er gratis for alle. Tilmelding til Christine Beck, tlf. 20232583, mail: chb@km.dk

KONTAKT

LUNDTOFTE KIRKEKONTOR
Lundtofte Kirkevej 3, 2800 Kgs. Lyngby
Man.-fre. kl. 9-13, tors. kl. 15-17
Mail: lundtofte.sogn@km.dk
KONTAKT/KORDEGNE
Ulla Juul Stummann
Tlf: 45 87 92 48
Shira Lerche
Tlf: 45 20 01 27
Sussie Thyra Simonsen
(Kirke- og kommunikationsmedarbejder)
Tlf: 45 20 01 21 · mail: susi@km.dk

GEELS KIRKESAL
Bredevej 52, 2830 Virum
Tlf: 45 20 01 27

PRÆSTER
Julie Finne Bjørklund Rebel, Kbf.
Daglig leder
Tlf: 40 10 37 10 · mail: jfbr@km.dk
Fridag fredag
Mette Enevold
Tlf: 45 87 85 82 · mail: men@km.dk
Fridag mandag
Pernille Bach-Mortensen
Tlf: 20 19 21 01 · mail: pbm@km.dk
Fridag fredag
Jørgen Bo Christensen
Tlf: 24 42 59 75 · mail: pastor@pf.dk
Fridag mandag
Christine Julie Kjærulff Beck
Tlf: 20 23 25 83 · mail: chb@km.dk
Fridag mandag

KIRKETJENERE
Lundtofte Sognegård
Anne Marie Pock-Steen
Brian Knudsen
Shira Lerche
Ketty Lilaa
Tlf: 45 20 01 23 / 45 20 01 24
Mail: kirketjenere@lundtofte-kirke.dk

ORGANISTER
Peter Vinding Madsen
tlf: 2443 2746 mail: pvm@lundtofte-kirke.dk
Aleksander Krejniuk
tlf: 3162 7120 mail: krejniuk@gmail.com

KIRKEGÅRDSLEDER
Benedikte Maria Scheef
Tlf: 45 20 01 22
Mail: kirkegaard@lundtofte-kirke.dk

MENIGHEDSRÅDSFORMAND
Annette Brorson
tlf: 5242 4378 mail: abr@lundtofte-kirke.dk

HØJMESSER APRIL-JULI

Præster: Julie Finne Bjørklund Rebel = JR, Mette Enevold = ME, Pernille Bach-Mortensen = PBM
Christine Julie Kjærulff Beck = CB, Jørgen Bo Christensen = JBC

Søndag 7. april kl. 10.30

Marias Bebudelsesdag
Geels Kirkesal, PBM og CB
Brunch, Geels fødselsdag
Musikgudstjeneste kl. 14.00
Lundtofte Kirke, JR
Konfirmanderne medvirker

Søndag 14. april kl. 10.30

Palmesøndag
Lundtofte Kirke, PBM
Geels Kirkesal, ingen tjeneste

Torsdag 18. april kl. 17.00

Skærtorsdag
Lundtofte Kirke, CB
Geels Kirkesal, ingen tjeneste

Fredag 19. april kl. 10.30

Langfredag
Liturgisk gudstjeneste:
Lundtoftepassionen
Lundtofte Kirke, ME
Geels Kirkesal, ingen tjeneste

Søndag 21. april kl. 10.30

Påskedag
Lundtofte Kirke, JR
Geels Kirkesal, ingen tjeneste

Mandag 22. april kl. 10.30

2. Påskedag
Lundtofte Kirke, JBC
Geels Kirkesal, ingen tjeneste

Søndag 28. april kl. 10.30

1. s. e. påske
Lundtofte Kirke, JR
Geels Kirkesal, JBC

Lørdag 4. maj kl. 17.00

Befrielsesgudstjeneste
Lundtofte Kirke, JR og PBM

Søndag 5. maj kl. 10.30

2. s. e. påske
Lundtofte Kirke, ME
Geels Kirkesal, CB

Søndag 12. maj kl. 10.30

3. s. e. påske
Lundtofte Kirke, JR og praktikant
Stephan de Fønss
Geels Kirkesal, PBM

Fredag 17. maj kl. 10.30

Bededag
Geels Kirkesal, ME
Lundtofte Kirke, ingen højmesse
pga konfirmation

Søndag 19. maj kl. 10.30

4. s. e. påske
Lundtofte Kirke, JR
Geels Kirkesal, JBC

Søndag 26. maj kl. 10.30

5. s. e. påske
Lundtofte Kirke, CB
Geels Kirkesal, PBM

Torsdag 30. maj kl. 10.30

Kr. Himmelfart
Geels Kirkesal, ME
Lundtofte Kirke, ingen højmesse
pga. konfirmation

Søndag 2. juni kl. 10.30

6. s. e. påske
Lundtofte Kirke, JR

Søndag 9. juni kl. 10.30

Pinsedag
Lundtofte Kirke, JBC

Mandag 10. juni kl. 11.00

2. Pinsedag
Sorgenfri Kirke - udendørs
Fælles gudstjeneste for hele provstiet

Søndag 16. juni kl. 10.30

Trinitatis
Lundtofte Kirke, ME

Søndag 23. juni kl. 10.30

1. s. e. trinitatis
Lundtofte Kirke, CB

Søndag 30. juni kl. 10.30

2. s. e. t.
Lundtofte Kirke, PBM

Søndag 7. juli kl. 10.30

3. s. e. t.
Lundtofte Kirke, ME

Søndag 14. juli kl. 10.30

4. s. e. t.
Lundtofte Kirke, JBC

Søndag 21. juli kl. 10.30

5. s. e. t.
Lundtofte Kirke, PBM

Søndag 28. juli kl. 10.30

6. s. e. t.
Lundtofte Kirke, CB

Plekehjemsgudstjenester ved CB - alle er velkomne

Områdecener Bredebo
Bredebovej 1
2800 Kgs. Lyngby
Onsdag 15. maj kl. 14.00
Onsdag 19. juni kl. 14.00

Områdecener Lystoftebakken
Caroline Amalievej 130
2800 Kgs. Lyngby
Onsdag 3. april kl. 14.00
Onsdag 1. maj kl. 14.00
Onsdag 5. juni kl. 14.00

Sommerferie-lukket i Geels Kirkesal i juni-august. Første søndag i måneden er der ingen dåb. Dåbsgudstjenester: se hjemmesiden www.lundtofte-kirke.dk

Sommerhøjskole

- Fællesskab og Ensomhed

Den 17.- 19. juni i Lundtofte Sognegård

Over tre dage holder vi sommerhøjskole i Lundtofte Sognegård med temaet ”Fællesskab og ensomhed”.

Dagsprogrammet starter kl. 9.30 med andagt i Lundtofte kirke. Kl.10.00 indledes første foredrag og kl.12.00-13.00 er der frokost, og derefter er der igen foredrag til kl.15.00, hvor dagen slutes.

Vi byder på et spændende og alsidigt program med stof til eftertanke og debat. Du kan glæde dig til foredrag med bl.a foredragsholder og forfatter **Knud Romer**, psykolog **Preben Bertelsen** og latter-coach **Hanne Gottlieb**. Vi viser filmen ”Kunsten af være alene” af **Peter Elsass**.

Det koster 150 kr. pr. dag at være med inkl. frokost, drikkevarer, kaffe og kage - og 375 kr. hvis man tilmelder sig alle tre dage. Tilmelding sker på kirkekontoret enten på tlf. 45 87 92 48, eller lundtofte.sogn@km.dk - tilmelding er først endelig, når betaling er sket. Der kan betales med mobilpay 52330 (husk at skrive formål ”sommerhøjskole” ved indbetalingen) eller med dankort på kontoret.

Det fulde program kan ses på hjemmesiden fra maj og hentes på kirkekontoret.

Hold da helt sommer - for minikonfirmander

Af sognepræst Julie Rebel

Alle sogne skal tilbyde minikonfirmandundervisning til alle børn på 3.-4. klassetrin. Det er et undervisningstilbud, som retter sig særligt mod denne aldersgruppe, og ses som en del af den oplæring i den kristne tro, som vores barnedåb fordrer.

I Lundtofte Sogn har vi igennem flere år haft dette tilbud til stor gensidig glæde, men efter skolereformen, har det været svært at få et forløb på benene, da skoledagene er blevet så lange, og de sene eftermiddagstimer kolliderer med fritidsinteresser. Derfor vil vi i år forsøge os med en som-

mercamp, dog uden overnatning, fra den 1.7. til den 5.7., alle dage klokken 8.00-16.00. Hver dag tilbydes der morgenmad klokken 8.00-8.45, og klokken 9.00 går dagens egentlige program i gang. Klokken 12-13 er der frokost, og klokken 13-15 er der igen program. Den sidste time er der hygge, højtlesning, kage og frugt.

Program:

Mandag 1.7.: Helte- og Ridder-skole – to brave riddere kommer og lærer os at begå os som ridde-re og helte. Vi hører om kirkens historie i de første 1000 år.
Tirsdag 2.7.: På eventyr i kirken –

hvad sker der i rummet? Fortællinger og gåder.

Onsdag 3.7.: Musikteateret Elantori – forestilling og rollespil.

Torsdag 4.7.: Kirkens musik har mange toner – en dag med musik, sang, salmer og sanglege.

Fredag 5.7.: Udflugt.

Det er sognepræsterne Julie Rebel og Pernille Bach-Mortensen, der sammen med gæster udefra forestår sommercampen. Det er gratis at deltage – tilmelding skal ske til en af præsterne Julie: jfbr@km.dk eller Pernille: pbm@km.dk. Tilmeldingsfristen er 15.6.19. Programmet lægges ud på kirkens hjemmeside i løbet af foråret.

Vi er ikke skabt til

Af Sussie Thyra Simonsen

Al forskning viser, at nære, trykge relationer har stor betydning for vores helbred og for vores livskvalitet, men vi bevæger os mod et mere og mere individualiseret samfund, og den bevægelse kan føre til ensomhed - ikke at forveksle med alenehed.

Der er ca. 250.000 klinisk ensomme mennesker i Danmark. Når ensomhed bliver til en sygdom eller en permanent tilstand, går det ud over helbredet. Efter rygning, dårlig kost og mangel på motion er ensomhed vores største sundhedsproblem.

Jeg spurgte Knud Romer, som er en af foredragsholderne i Sommerhøjskolen den 17.-19. juni, hvad ensomhed gør ved mennesker og ved samfundet, og hvad forskellen på at være alene og ensom er.

”Mennesker er ikke skabt til at være alene. Det står også i Bibelen,” siger Knud Romer.

”Evolutionobiologisk er vi 100 % overgivet til hinanden. Vi er jo flokdyr. Hele vores liv er socialt programmeret.”

Men i den vestlige verden er vi på vej i en retning, der giver fællesskaberne svære vilkår, mener han.

”Bevægelsen mod et mere individualiseret samfund starter sjovt nok samtidig med, at vi går fra det katolske til den mere individualiserede protestantisme. I gamle dage foregik meget af det, vi foretog os, i det offentlige rum. Vi sad på række, når vi gik på toilettet. Men så begynder vi at afgrænse os i forhold til omgivelserne og får det, vi kalder et privat, og skider alene. Og samtidig med at man afgrænser privatsfæren, kan man se, at kirkegården går fra fællesgrave til enkeltgrave. I fængslerne får vi enkeltceller og skal lære at disciplinere os selv, og der er ikke længere offentli-

ge henrettelser.”

Vi går på en tynd is

”I dag dyrker vi kernefamilien som en isoleret enhed og går op og ned af hinanden i hjemmet. Det er jo klaustrofobisk og måske også derfor, så mange bliver skilt. Vi er spærret inde i små kasser af privatsfære, samtidig med at vi bliver mere og mere selvstyrede. Vi skal være selvbærende og selvmotiverende og er i konkurrence med alle andre i et nådesløst konkurrencestyret samfund. Vi tager ikke længere udgangspunkt i gruppen, men i os selv som enkeltindivider, der er i konkurrence med alle andre,” siger Knud Romer.

Hvis du bliver skilt eller mister dit arbejde, så er du hårdt ramt, fordi dine venner ofte er selvstyrende enheder med kernefamilie.

”Så vi går på en meget tynd is, hvor der ikke skal mange livskriser til, før vi kan opleve pludselig at være overladt til os selv. Og der har vi i Danmark nærmest skilt tingene ad, hvor du på den ene side har privatindividet, som skal være selvbærende, og på den anden side har du staten, som overtager alle de sociale funktioner. Der mangler noget derimellem, som foreningslivet prøver at udfylde,” siger Knud Romer.

Fællesskaber og relationer

”Ensomhed er en del af livet. Jeg er så gammel, at jeg har oplevet at være på og ikke på internettet. I dag er man på, fra man bliver født. Hele din sociale udveksling foregår i dag via de sociale medier, hvor du konstant er i kontakt med andre. Jeg tør ikke tænke på, hvad der sker, hvis man trækker stikket for dem. De har slet ikke vænnet sig til at kunne være alene. Når man trækker stikket for den generation, vil de nok opleve en eksistentiel krise af ensomhed. Fordi de er vant

til at være et kollektiv og hele tiden i relation med andre,” siger han og fortsætter:

”Så længe man har relationer, man kan vælge til og fra, som man vil, hvor man har en reel udveksling og er hørt og set, at man blomstrer i relationen og kan realisere sig selv i relationen, så er det udmærket. Men der findes masser af ægteskaber og relationer, hvor det ikke er tilfældet, og så kan man være lige så ensom i et ægteskab som alene. Det er snare forkrøblende.”

Knud Romer mener, at følelsen af ensomhed hænger sammen med at føle sig uelsket.

”Forskellen på at føle sig alene eller ensom er forskellen på at føle sig elsket eller uelsket. Hvis der er ét andet menneske, for hvem man er den privilegerede anden, for hvem man betyder liv og død, som man deler livet med, så er ens liv meningsfyldt. Man er noget for nogen, og de er noget for en. Hvis du ikke er noget for nogen, hvorfor så stå op om morgenen? Hvorfor overhovedet trække vejret, hvis der ikke er nogen mennesker, du deler det med? Vi er jo det i kraft af hinanden, som vi kan få lov til at være. Du bliver til det, du er, sammen med andre.”

De fællesskaber, som vi bliver en del af, er ofte styret af tilfældigheder - om man bliver hash-kurer, eller man leverer sejlet til båden i sejlklubben, er afhængigt af de mennesker, vi omgås.

”Det er også derfor, det er så afgørende, hvem du er sammen med, og hvem du møder på din vej. Det er mulighedernes verden, og det er lykketræf og sort uheld. Og det er jo det, som er så tragisk, men samtidig giver et håb, for så kan det jo ændre sig.”

Det afgørende er kærligheden:

”Hvis du ikke har kærlighed i dit liv, så er du ensom. Det er jo smukt.”

at være alene

*Knud Romer er gæst på Sommerhøj-
skolen, hvor han holder foredrag den
12. juni i sognegården.*

Vi brænder vores døde

Tekst og foto: Sussie Thyra Simonsen

Brænder Jan Larsen holder øje med, at brændingen foregår, som den skal gennem inspektionslugen på en af de fire ovne i Bispebjerg Krematorium.

Langt de fleste danskere bliver brændt, når de dør. Især i storbyen vælger folk at blive kremet frem for at blive jordbegravet. Bispebjerg Krematorium har omkring 20-24 afbrændinger om dagen, seks dage om ugen.

Krematoriet er et af de største og mest moderne i Danmark og ligger på Bispebjerg Bakke i Københavns Nordvestkvarter. Jan Larsen har passet ovnene i Bispebjerg Krematorium i 12 år:

”Mange udefra synes, at det er ulækkert til at starte med. Men når de ser ovnene, bliver de alligevel nysgerrige.”

”Sorte lig”

Der er forskel på, hvordan ligene brænder, så en af brændernes opgaver er at holde øje med, at brændin-

gen går, som den skal, ved at kigge gennem inspektionslugen under selve brændingen. Undervejs har han mulighed for at justere på luft og varme.

”Vi har et begreb, der hedder ”Sorte lig”. Det er de lig, der ikke brænder særlig godt, men ligger og forkuller inde i ovnen. Hvis kroppen er fyldt med kalk, væske eller medicin, kan det godt tage en time længere at brænde. Hvis man har været jord- og betonarbejder et helt liv, er kroppen fyldt med kalk,” siger Jan Larsen.

”De, der brænder bedst, er de små, seje, gamle damer.” De små, seje, gamle damer bliver der flere og flere af - det er kvinderne, der bliver over 90 år. Det er ikke så ofte, at det er mænd på over 90 år, der ligger i kisten.

Bæredygtighed

Efter brændingen bliver aske og

benrester skrabet sammen og knust, inden det hældes i urnen.

”I princippet kunne man godt brænde det hele og undgå benrester, men det ville give et meget større CO₂-udslip,” siger Jan Larsen.

Alle metalrester såsom kunstige hofter og knæ og skruer og plader, der er sat ind i ryggen, ligger tilbage

I Danmark skal kremation altid finde sted i et krematorium. Temperaturen i en kremationsovn ligger på mellem 800 og 1200 grader, og brændingen tager i gennemsnit 80 minutter. Efter kremationen vil der altid være nogle knoglerester tilbage, som efterfølgende knuses sammen med asken. Til sidst hældes asken i urne, som bliver afhentet af bedemand, familie eller graver.

Fra kisten med afdøde ankommer til krematoriet og indtil asken ligger i urnen følges afdøde af en lille lerbrik med et nummer på. På den måde sikrer man, at den rigtige aske ender i den rigtige urne.

som tavse vidner om et liv med smerte, ulykker og sygdom. Metallet bliver samlet sammen og sendt til omsmelting og genanvendelse. Det kan være temmelig lange plader og skruer, som har siddet i ryggen på et menneske, og det er dyrt metal, som er omkostningsfuldt at udvinde fra jorden.

I hele forbrændingsprocessen er der tænkt på miljøet, og i kælderen under ovnene, er der et kæmpe rensningsanlæg, som renser al røg gennem blandt andet kulfiltre.

Alle tungmetaller fra røgen bliver filtreret fra, og alt affaldet fra rensningsfiltrene bliver sendt til Kommunekemi. Der kommer ikke sort røg ud af skorstenen på det moderne krematorium.

Der er også miljømæssige krav til kisterne. De må højst indeholde 90 g jern, og de må ikke udvikle for meget røg under brændingen. Man

må gerne lave sin egen kiste, bare den overholder kravene.

Alle de blomster, der ligger på kisterne, bliver samlet og brugt i komposten, som spredes på kirkegården.

”Kun kiste og afdøde kommer ind, på nær hvis det er en barnekiste. Så bliver der gjort lidt mere. Der får blomsterne lov til at komme med ind,” siger Jan Larsen.

Der er også mulighed for, at pårørende kan overvære brændingen fra et tilstødende rum bag en glasvæg.

Livet før døden

Det er ikke så mange mennesker, der på sit arbejde hver dag er konfronteret direkte med døden.

Noget Jan Larsen lagde meget mærke til, da han startede på jobbet for 12 år siden, var de små beskeder, som afdødes pårørende havde skrevet på kisterne:

”Det er ofte, at der står noget a la: ”Ærgerligt, at vi ikke fik snakket så meget sammen.” Det har gjort mig meget opmærksom på, at man skal være der for hinanden, at jeg skal huske at nyde mine børn og den tid, vi har sammen. Vi ser ofte mange af de stridigheder, der har været i afdødes familier. Det har gjort mig meget opmærksom på at få snakket om tingene og passet på relationerne, mens jeg har dem,” slutter Jan Larsen.

Den første lovlige ligbrænding i Danmark fandt sted i 1893 og var en direkte følge af ligbrændinger under koleraepidemien.

Alle over 15 år kan i dag selv tage stilling til, om de vil kremeres. Hvis man ikke har taget stilling, inden man dør, er det nærmeste pårørende, der skal tage beslutningen. Langt de fleste danskere blive brændt i dag.

Garni Jarah

- armenske fyldte auberginer

En nem opskrift på en traditionel armensk ret, som både spises til frokost alene eller til aftensmad med salat og ris til. Opskriften er fra vores kirketjener Leila Vaganian, som stammer fra Armenien.

Opskrift til to personer

- 2 auberginer – det skal være de aflange slanke slags fra grønthandleren
- 2 store tomater
- 1 rød peberfrugt
- 1 løg
- 250 g hakket oksekød
- Hvidløg, salt, paprika og sort basilikum (fås i Irma og hos nogle grønthandlere)
- Frisk persille
- Olie til stegning

Fremgangsmåde

Skold og få tomatene og hak dem ud i tern. Hak løg og peberfrugt i tern. Brun kødet i en gryde, hæld de hakkede grøntsager ved og steg, til alt er gennemstegt - ca. 10-15 min. Smag til med krydderierne.

Skræl auberginerne i striber, dvs. skræl med en god skræller en stribe på langs, lad en stribe skræl sidde, skræl en stribe osv.

Tænd ovnen på 160 grader.

Steg auberginerne hele på en pande i olie.

Når auberginerne er møre, lægges de i et ovnfast fad, der skæres en revne på langs, og kødsovsen fyldes heri. Bag i den forvarmede ovn 5-7 min.

Pynt de fyldte auberginer med lidt persille inden servering.

FOTO: SUSSIE THYRA SIMONSEN

